

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

HÁZHOZ KÜLDVE:

Egész évre . . . 5 frt — kr
Félévre . . . 2 frt 50 kr.
Hivatalok, községek, köz-
ségi jegyzők és tanítók
részére egész évre 3 frt.

Az előfizetések
postautalvánnyal
eszközlelők.

Egyes számok 10 kr-jaival
kaphatók a kiadóhiva-
talban.

GÖMÖR

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS VEGYES TARTALMU HETILAP.

HIRDETÉSEK.

Háromhasábos petit-sor
egyszeri közléseért 7 kr
kétszeriért 6 kr., több-
szoriért 5 kr. fizetendő
Bélföldij minden egyes
beiktatásért 30 kr.

A N ILTÉRBE:

minden 3-hasábos gar-
mond sor díja 15 kr.
Hirdetőrodák, előfizetők
vagy gyakori hirdetők
eemes díjkezdvezmény-
ben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez (Kossuth-utca
8. sz.) küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak
Felelős szerkesztő: SZELESS ÖDÖN.

Megjelenik hetenkint egyszer,
— VASÁRNAP. —

A hirdetések, előfizetések, reklamációk,
a kiadóhivatalba (Kossuth-utca 7 sz.) intézendők
Laptulajdonos: DRASKÓCZY LÁSZLÓ.

Vasutügyünk.

Midőn a nagy Széchényi a merész, de
következmények által igazolt szavakat ki-
mondotta:

Magyarország nem volt, hanem lesz, e
mondatban foglalt igazság éltető ereje tápot
a fellendülő közgazdasági törekvésekben s
az ezek során megremtetett eredményekben lett,
s lel ma is.

És miként a testnek az életet az azt
átfutó erek adják meg, úgy nyer életerőt a
modern közgazdaság a szolgálatában álló va-
sutak által.

A modern korszak kimondotta a merész
szót, hogy ott kezdődik a civilizatio, a hol
a vasutak.

E nagy keretben kimondott s csak a
szó legtágabb értelmében vehető mondat igaz-
sága kifejezést nyer az utolsó évtizedek óri-
ási mérvű vasutépítéseiben, melyeket állam,
társadalmi körök és egyesek egyaránt, nem-
zeti nagy érdekért lelkesülmi tudó erkölcsi
erővel valóítottak meg.

És e téren vármegyénk sem maradt hátra.

Egymásután lettek megteremtve a köz-
gazdasági fejlődéshez szükségelt vonalak, hogy
alappául szolgáljanak a jövő nagyobb sza-
básu munkálatainak.

A társadalom legkitünőbbjei fáradoznak,
hogy a közgazdasági érdekeknek a forgalmi
téren leendő kielégítéseért mindent megte-

gyenek, hogy az érdekeket tanulmányozzák
s az ezek alapján nyert tapasztalatokat
megvalósítsák, — hogy a teremtő eszmét
megalkossák, s ennek magnetikus erejével az
életet adó erkölcsi s ezek által az anyagi
erőket a nemes célok érdekében egyesítsék.

Csak nemrégiben lett végleg a valóság
utjára vite a horka-murányi vasut ügye, s
alig töltötte el az öröm és remény érzetével
a sziveket a szép eredmény, vármegyénk
közéletének egy derék fia Kubinyi
Géza orsz. képviselő már is egy új megle-
petéssel állt elő.

Fáradhatlan szelleme nem engedte meg-
nyugodni az elért sikerben, hanem egy ki-
dolgozott nagyobb szabásu program megva-
lósításának második fejezetét is megkezdte.

A tiszolcz-breznóbányai vonal ez, mely
által a feled—tiszolczi vonal megszűnik zsák-
vonallal lenni, így új életerős összeköttetésbe
jő a budapest—rutkai vonallal és ezzel meg-
van teremtve az első nagyobb szabásu gö-
mörmegei iparvasut, mely hihetőleg gyors
egymásutánban fogja a létesítő eszmét megadni
a fővonallal az ipartelepeket összeköttetésbe
hozandó iparvágányokhoz.

A közügy érdekében üdvözöljük a tett-
erős férfit, ki az engedélyokmányt nem hordja
céltalan tervezgetésekkel zsebében, hanem
alig jutott ez kezéhez, már a megvalósítás
utjára lépett.

Az első eredmény, hogy Breznóbánya 90.000

**frtot, a Bujakovi (Bikási) vár 80.000 frtot,
Zólyomvármegye 56.000 frtot jegyeztek.**

**226.000 frt tehát már biztosítva van a
létesítendő vonal részére.**

Ezekben a számokban meg van írva a
siker első garantiaja.

Ez a siker azonban nem csak Tiszolcz,
Breznóbánya vidékének szerezheti meg a meg-
elégedés gyönyörét, hanem mindazoknak, kik-
nek érdekei a feled — tiszolczi vonalhoz
fűzvék.

És van-e Rimaszombatnak a közgazda-
sági érdekeket melegen szíven viselő polgára,
ki érdekét a város érdeke által az új vasut
vonallétesítésében érintve nem látná?!

Hisz e város fejlődését eddig is a vasut-
hálózatnak reája nézve kedvezőtlen alakulása
akadályozta, s minden lépés, mely ezen ala-
kulat megváltoztatását célozza, a város fej-
lődésének biztosítása.

Ép azért mi szükségesnek tartjuk, hogy
az egész feled — tiszolczi érdekesség között
Rimaszombat város is a tettek mezejére
lépjen, a vonal megvalósításához hozzájárul-
jon, s felhívjuk a közügy érdekében min-
den egyes polgár figyelmét arra, hogy akkor,
midőn e kérdés a forum publicumon, vagyis
a városi közgyűlésen döntés alá fog jutni,
akkor mindenki a kérdés fontosságával s
Rimaszombat jövőjének fejlesztését is célzó
jelentőségével tisztába legyen.

TÁRCSA

I.

A VIRÁG ÉS A FELHŐ!

„Villamov” után németből.

A nyár hevit, a nap mindent perzsel éget,
Egy völgyi félszáraz kis virág
Felhőt lát, és esd „Ne menj tovább”
Ne menj tovább felhő, mert te vagy az élet!
Szomjas ajkam érted eped,
Nyisd meg hát forrás kebeled. —
Adj egy cseppet kérlek s megint újra élek! —
Szól a felhő, „most nem lehet,”
Ki vinné az üzenetet?
Várj még vissza térek!
Aztán elsiertett, s amaz elhervadt. —
A felhő vissza jött, a virág porba volt,
Most szakadt az eső, hiába már késő!

II.

A HATTYU ÉS A PACSIRTA.

„Villamov” után németből.

Miért repülsz te folyvást fölöttem?
Éneked hallani volna kedvem,
Engem? hisz a hattyúnak nincs éneke,
Semmi egyéb mint egy balga mese,
Hattyú dalát, nem hallá senki se,
Való hát hattyúnak nincs dala?
Nincs! a hattyu nem énekel soha,

De mégis életetek végén talán?

Akkor se, csak szálj tova szaporán!
Bocsáss meg, de így mondja mindenki,
De mit mondanak nem kell mindig hinni!
Éltedben még tapasztalod gyakran,
„Hogy általános hazugság is van!”

Ethy Aranka.

A mit az ő szemel beszélnek

— A „Gömör” eredeti tárczaja.

A fényesen kivilágított salon csillárjai szem-
káprázatot csillogásukkal s a minden oldalról
ragyogó tükrök visszfényükkel már fáradtá tet-
ték szememet s egy bársonyos zsöllyébe mé-
lyedve, gondoktól ólom nehéz fejemnek oly
édesen esik a zsöllye támláján a pihenés.

S mint a pusztá naphevétől fáradt fiának
jól esik a frissítő oaz zöldje, oly csábosan vonz
a salon sarkaiiban csevegő hölgyek festői cso-
portja.

S miként a rózsás és kaméliás kert virágai
szinpompájukkal elandalítanak, édes gyönyörben
ringatnak a halvány-szőke, barna, arany-szőke,
fekete hölgy-fürtök, kék, barna, szürke s fekete
szemek szinpompája. A szobrászi idomokat is
oly szépen festik a sok színű selyem és csipke
szövetek s lelkemen átring a szépek igaz, önzet-
len élve, gyönyöre.

Némán ülök s némaságomban is annyi tit-
kos öröm rejtőzik, pedig mily nehéz eltitkolni
az öröm mosolyát az ajkakon, kioltani a szem
fényéből a tüzet, hol annyi gyengéd ajk mo-
solyg, annyi léleteli lélek tüze sugárzik a sze-
mekből.

Titkos boldogságom láttatlanul szűresölt
gyönyör poharába, a csengő hurok édes zenéje
is önti mamoritó cseppjeit, elandalít a magyar
dal bus melódiája, feltűzel a csárdás éleven
rytmusa s melázóvá tesznek a walzer gyengéd
hangjai.

S a mint a kábulat érzetében meglep a
phantasia bűvös szellemével, elragad az, hogy
oda fesse a boldogság képét s annak éltető an-
gyalát, reám mosolyogva, biztatva, hogy a kép
egykoron valóság leszen.

S a mint a képzelet elmosza a való képét,
hogy azt egy szép eszményben új életre vár-
zolja, gyengéd női dal könnyed hullámokban
tör magának utat s ismét visszavonja a valóba
a képzelet szárnyain szerte-széjjel csapongó lel-
kemét.

Oly édes a dal s oly éltető erővel fogja
meg, vonzza szívemet, hogy szemem önkény-
telenül őt keresik. S a mint megtalálják bűvös
lényét, vonzó hatalmával közelébe húz, kivonva
lelkemet érzetimnek magamba zárt gyönyöréből.

Csak az ő dalát hallom és hogy dala el-
némult, csak az ő szemsugarát látom.

Ketten állunk a salon egy sarkában. A sa-
lon szép közönsége mulat egymással, egymáson,
csengő-bongó csevegésük zürzavarossá teszi a
levegőt, mig mi együtt állunk egymással szem-
ben némán, csendesen.

De csak ajka volt néma, ajka helyett be-
szélt szemem, beszélt egész lényem helyett.

Egy kis szemsugár azt mosolyogta el, hogy
hiszen én még majd hogy gyermek leányka va-
gyok ahhoz, hogy ön oly mélyen, ábrándosan
tekint reám; oh maga még bibor pirosra festi
szégyenkező arczatot. Oh ne nézzen reám oly

Nyílt levél

a jolsvai kerület választóihoz. Tisztelt Polgártársak!

Rövid néhány hete annak, hogy az egyházpolitikai kérdés hatalmas hullámai a Szapáry-kormányt a multnak karjai közé sodorták s az ország ügyei intézésének élére a Wekerle miniszteriumot állították.

Jól tudjuk azt mindnyájan, hogy az új kormány alakulása a konzervatív áramlat bukását és a liberalismus fényes győzelmét hirdeti, mely eredmény az egész nemzet közérzetét majdnem osztatlan lelkesülésre ragadta.

Fényes tanubizonyosság erre a főváros lakosságának zajos tüntetése és az ország majdnem összes törvényhatóságainak közgyűléséből a magas kormányhoz intézett meleghangú üdvözlő feliratok.

Hogy az egyes vallásfelekezetek lelkészei a kormánynak a vallásügyi vitás kérdések liberális szellemben tervbe vett megoldása ellen állást foglalnak, azon — viszszapillantást vetve hazánk történetére — nem csodálkozom; s ha ezen állásfoglalás — a mint azt Schlauch nagyváradai püspök is igen helyesen jelezte — nem a templomban, a szószékből s az utcán a hordók tetejéről, hanem az ország törvényhozó termeiben — a hol a különböző vallásfelekezetek lelkészei, különösen a főrendiházban ugyanis kellőképpen reprezentálva vannak — történik, az ellen senkinek kifogása nem lehet.

De igenis kifogása lehet mindenkinek és kifogásom van nekem is azon eljárás ellen, melyet dr. Schopper György rozsnyói püspök inaugurálni jónak lát, midőn a kormány liberális törekvései ellen — a melyekhez Magyarország apostoli királya s mint ilyen a magyar katolikus egyház legfőbb kegyura is hozzájárult — keresztet hadjáratot indít; kifogásom van pedig legkülönösebben az ellen, hogy közém és kerületem választó polgárai közé a római katolikus papokat agent provokateurokként oda állítani igyekeznek, a mely lealázó szerep ellen különben — ismerve választó kerületem katolikus lelkészeinek büszke önértetét — illetékes uton tiltakozni, azt hiszem, legjobban ők fognak.

Én Önökkel tisztelt polgártársak minden közvetítő nélkül nyíltan és őszintén szoktam érintkezni, közöttünk alapjától a kapocs a kölcsönös szeretet és bizalom volt és hiszem is, hogy ezen bizalmat alsophismák és hangzatos frázisok megingatni képesek nem lesznek.

égő, lángoló szemekkel, mert lezárom ön előtt a szempilláimmal világot, melyről ön nekem egy menyországot regél.

Ön gyengéden mosolyg, mintha azt akarná mondani, hogy szemem tüzfénye már érző szívet sejtet.

Igaza van önnek, érzem már, hogy szívem lüktetése több, mint hogy véretem hajtja, átreg az érzélem sejtelmével minden variációjával, de ma csak az szerez örömet, mi üzetlen gyönyörhöz élvet ad.

Szeretem a szépet, a nemest, a jót, sőt megérzem azt is már, mint finom hőmérő, ha ön vagy más forró szemekkel tekint reám, de a nap kelténél nem gyulladok.

Még ifju lényemnek is meg van egy biztos sejtelme, a mi már közel van, hogy tudattá nőjje ki magát, hogy boldogságra csak az derít, mi nem máról — holnapra virít.

Ön gyengéden mosolyg! Igaza lehet önnek, hogy a tartós érzélem csak ritkaság, de a boldogság mély meggyőződése csak onnan nőheti ki magát.

S amint e szavakat elmondotta, nem nézhettem többé szemembe, csábbal zárta le őket.

A zenekar pedig ismét egy kellemes waltzeriát játszik, pár pillanattal később a párok a sima parketten lejtenek, — elvitte őt is egy elegans selodon, s én ott maradtam magamban állva, de szememben egy biztató sugárral, mely a csillár ezer fényénél is jobban csillogott, s szebb képet festett: „a hűség angyalát.”

Szeless Ödön.

De ám nézzünk az ördögnek — melyet a hazafiság ellenségei a falra festenek — nyíltan a szemé közé, mondjuk el egymásnak érületünket és gondolkozásunkat nyíltan szemtől-szembe.

Én folyó hó 26-án délelőtt 10 órakor választókerületem székhelyén, Jólsván meg fogok jelenni, hogy Önök előtt álláspontomat jelezve, Önöket és csak is Önöket tisztelt polgártársaim, bírakul felkérjem; miért is tisztelettel felkérem, hogy ezen alkalommal teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Gömör-Panyit, 1893. január 6.

Kubinyi Géza,
a jolsvai kerület országgyűlési képviselője.

Estély Hevessy Bertalannál.

Társas életünk lüktetése a lehető legeleveníbb. Nemesak nyilvános estélyek, bálok, de magán-estélyek is szereznek a társas köröknek kellemes szórakozást.

Folyó hó 3-ika estéjén Hevessy Bertalan vendégszerető házában volt nagy fogadás és fényes estély.

Nyolcz óra felé sűrűn robogtak a fogatok a Kossuth-utczán végig. A Kossuth-utca és Pokorágyi-utca sarkán, az emelet hosszú ablak során világító fény a legjobb utmutató volt.

A vendégszerető gazda minden vendégét a lépcsőfőnél fogadta, s a ki utolsónak lépett be, nem titkolhatta el a meglepetés halk felkiáltását, látva a termék s szobák hosszú sorát a legelőkelőbb közönséggel zsufolásig megtöltve.

Az urak sűrű csoportján, a dohányzó illatos havanna füstjén, a kép mosolygóra változik, a legszebb hölgyközönséget látom együtt.

Mindjárt a belépőnél ül a szeretetre méltó háziasszony, ki szokott lekötözölő szívélyességével azonnal otthonossá teszi az estélyt mindenkinek, tőle jobbra Hámos Lászlóné, kinek fején egy valóságos fejedelmi diadem ékeskedik gyémántokból, Szentmiklóssy Istvánné, Mariássy Barnáné, Szakall Andrásné, Kálniczky Gézané, Szakall Vinczéné, Lukács Gézané, Marton Jánosné, Bornemisza Lászlóné, Molnár Józsefné, Molnár Lajosné, Ragályi Gyuláné urnők képeztek a szép hölgyközönséget. Ép ily szép fonódott a kedvességével tündöklő s mindenkit kedvre derítő házi-kisasszony, Hevessy Mariska körül; itt Farkas Matild, Glosz Vilma, Marton Anna, Török Évike, Glosz Aranka képeztek a csokrot.

Az urak impozáns táborát Hámos László főispán, Bornemisza László alispán, Szentmiklóssy István, Szentiványi Árpád orsz. képviselő, Ragályi Gyula, Mariássy Barna, Kálniczky Géza, Szakall András, Szakall Vincze, Lukács Géza, Marton János, Molnár József, Molnár Lajos Draskóczy László, Török Gyula, Bornemisza Elemér, Báró Nyáry László, Feledy Ferencz, Glosz Gyula, Farkas Géza, Nagy Elemér, Desseffy Árpád, Madarassy Zoltán, Mariássy Gyula, Baksay Dezső, Ragályi István, Szelezky Zoltán, Szelezky Árpád, Litke József és Szeless Ödön urak képeztek.

Pontban kilenczkor együtt volt az illusztris társaság s Kálmán ráhuzta az első eszardást, — s a tánczolók többen voltak mint a nézők. 1/2 11-kor a tánczot megszakította a soupé. Három hatalmas asztalon, két helyiségben is volt terítve. Az egyik asztalnál a háziasszony Hevessy Bertalanné s Hámos László elnököltek, a másiknál Hámos Lászlóné s Bornemisza László alispán, a harmadiknál az ifjuság asztalánál, Kálniczky Gézané s Draskóczy László.

A fényes menüt nem csak a nagy társaság jövedve és gyöngyöző pezsgő tették még pompásabbá, hanem sze lemes tosztok is fűszerezték. Elsőnk Szentiványi Árpád szólalt fel, ki az ő megszokott komoly vervejével szép reflexiók után jutott oda, hogy éltesse a társadalom oszlopát. Hámos László főispánt. Molnár József a szeretetreméltó háziasszonyra s a kedves házi urra emelte poharát, mint a kik a kellemes társas együtletet mindenütt és e helyüt is létrehozni igyekeznek. Hevessy Bertalan a főispánra emeli poharát, mint a társadalmi béke szellemének képviselőjére, majd egy szellemes toasztban összes vendégét köszönti fel. Szentiványi Árpád az alispánt, majd Bornemisza László alispán a zöld és fehér asztal béke szellemét, a főispánét élteti.

Az ifjuság asztalánál báró Nyáry László egy szellemes versben köszöntötte fel a társaság gyöngyét, a házi kisasszonyt, Hevessy Mariskát.

A lakomát lelkes táncz követte, mely csak a késő reggeli órákban ért véget; — de a társaság még akkor sem oszlott szét, mert a vendégszeretőt heve jobban vonzott, mint a hogy széthiták a társaságot a déli nap sugarai.

A gömörmezei atletikai club alakuló közgyűlése.

Megtartatott 1893. év január hó 4-én. Jelen voltak: Fáy István, Török Gyula, Veress Samu dr., Papszász Gyula, Czinner Miksa dr., Papp László, Ledniczky Péter, Lokcsánszky Endre, Löcherer Tamás dr., Löcherer Gyula, Lukács Géza, Bruckner Ferencz, Kármán Aladár dr. és Szeless Ödön.

Az ideiglenes elnök Hámos Aladár külföldi vadászatai, — a helyettes elnök Draskóczy László rosszullete által akadályozva lévén a megjelenésben, a megjelent tagok egyhangulag, nagy lelkesedéssel Fáy Istvánt kérték fel az elnöki tisztt viselésére.

Fáy István megköszöni a beléje helyezett osztatlan bizalmat, üdvözlöli a megjelenteket s kéri első sorban az alakuló értekezlet jegyzőkönyvének felolvasását.

Azután felteszi az ünnepélyes kérdést, vajjon kívánna-e a megjelent tagok a kitűzött célra megalakulni?

Az egyhangú kijelentés után felkéri az alapszabályokat kidolgozó bizottság előadóját, Veress Samu drt, az alapszabályok ismertetésére és a tagokat a beható bíralatra.

A feldolgozott alapszabálytervezet felolvasatott, annak minden pontja beható vita alá vétetett s az alapszabálytervezet szövegezése végleg megállapítottott.

Az alapszabályok miniszteri jóváhagyásának kieszközölése s annak megtörténte után a tisztújító közgyűlés egybehívása elhatározatott.

A vigalmi bizottság felkérte a műkedvelői előadás érdekében, mindennek elkövetésére. A tag felvétel és az egyesület halaszthatlan szükség szerű teendőinek megtételére az ideiglenes választmány megválasztottott. Elnök: Lukács Géza; tagok: Török Gyula, Veress Samu dr., Löcherer Tamás dr., Szeless Ödön, Lokcsánszky Endre és Papszász Gyula jegyző. Felvételre a jelentkezők Török Gyulánál eszközöndök.

A gyűlés tárgya kimerítve lévén, elnök szívélyes szavakban köszönetet mond a barátságos megjelenésért s a gyűlést berekeszti.

Hogy pedig az atletikai klubba leendő belépés módját, a tagok minőségeit, jogait s kötelezéseit, az egyesület céljait megismertessük, adjuk az alapszabály tervezetnek erre vonatkozó részét:

1. §. A klub czime, székhelye és jelvénye. A klub czime: „Gömörmezei atletikai klub.” Székhelye: Rimaszombat; jelvénye: egy pár keresztbe tett kard, „Gömörmezei atletikai klub 1893.” körirattal. Társalgási nyelve a magyar.

2. §. A klub célja: A gömörmezei atletikai klub célja a testi erő és ügyességnek vivás, gyaloglás, tornázás és általában ezekkel rokonfoglalkozások rendszeres gyakorlása által leendő fejlesztése és e mellett a társadalmi élet élénkségének is előmozdítása.

3. §. A klub tagjai. Az atletikai klubnak tagja lehet minden feddhetlen jellemű férfi, ki életének 20. évét betöltötte és a tagok közé a választmány által fölvetetik, illetve tiszteleti tag gyanánt a közgyűlés által megválasztatik.

4. §. Oly egyének, kik az atletikai sportot üzletszerűen gyakorolják, különösen a kik pénz-díjért versenyeznek, nem lehetnek a klub tagjai.

5. Tiszteletbeli tagokat a választmány előterjesztésére a közgyűlés választ.

6. A fölvetel módja. A ki az atletikai klubba belépni kíván, e végből két tag ajánlata mellett jelentkezik a titkárnál.

A felvétel tárgyában a választmány rendszerint a legközelebbi ülésben titkos szavazattal indokolás nélkül határoz és határozatát az ajánlók közli.

A felvétel megtagadása esetén jogukban áll az ajánlónak a határozat kézbesítése napjától számítva 15 nap alatt felebbezéssel élni.

A felebbezés a választmány elnökénél írásban nyújtandó be és a felett a legközelebbi közgyűlés szintén titkos szavazattal és szintén indokolás nélkül határoz.

9. A klub tagjai: a) tiszteleti, b) alapító, c) rendes, d) pártoló tagok.

10. §. Tiszteleti tagok. Tiszteleti tag gyanánt az évi rendes közgyűlés választ oly férfiakat, kik kifogástalan társadalmi életmód mellett ezen athleta-klub iránt, vagy általában az athleta-klub céljaival összehangzó foglalkozások fejlesztése iránt kiváló érdemeket szereztek.

A tiszteleti tagokról külön könyv vezetetik, melybe a megválasztás tárgyában hozott határozat a közgyűlési jegyzőkönyvből egész terjedelmében bejegyzetetik.

11. Alapító tagok. Alapító tagja lehet az athleta-klubnak, a ki az athleta-klub pénztá-

rába egyszemmindenkora készpénzben legalább 100 frtot (200 korona) o. é. befizet.

Értékpapirokban is tehető az alapítvány, ha az értékpapir a budapesti értéktőzsdén jegyezettik, vagy a választmány a felajánlott értékpapirt eléggé biztosnak találja és annak évi jövedelme legalább a 100 frt alapítványi tőke 5%-os kamatának megfelel.

Az alapító tagokról szintén külön könyv vezetettik, melybe az általuk tett alapítványi összege a belépés idejével együtt bejegyeztek.

12. Rendes tagok. Az athleta-kör rendes tagjai azok, a kik az athleta-klub által czélul kitűzött szakszerű működést folytatják és e mellett az évi tagsági járulékokat fizetik.

13. §. Pártoló tagok. Az atletikai klub pártoló tagjai azok, kik a szakszerű működésben nem vesznek részt és a rendes tagsági díj felét fizetik.

14. §. A tagok jogai. A tiszteleti tagok az alapító és rendes tagok részére megállapított minden jogokkal bírnak, kivételével annak, hogy az elnökségen kívül más tisztségviselői állásra meg nem választhatók.

Az alapító és rendes tagok jogai teljesen egyenlők, nevezetesen joguk van a választmány által időnként megállapítandó rendszabályok szerint magukat a klub helyiségeiben szakszerűen gyakorolni, a klub által rendezett ünnepélyeken kirándulásokon gyakorlatokon stb. részt venni; a küzgyületeken szóval és szavazattal bírnak, és a menyiben 24-ik életévüket már betöltötték, tisztségviselővé, választmányi taggá, választott bíróvá választhatók.

A pártoló tagok a közgyűléseken csak tanácskozási joggal bírnak.

A tiszteleti tagok az atletikai klub minden ünnepélyénél az atletikai klub külön vendégei gyanánt tekintetnek, más tagok részére pedig a nem tagokkal szemben a választmány által esetről-esetre meghatározandó előnyök fognak biztosítottatni.

15. §. A tagok kötelezettségei. A klub külső tekintélyét, a klub benső életében pedig az egyetértést és a testületi egymáshoz tartozás érzékét minden tag ápolni és előmozdítani fogja.

Ezen kívül:

a) a rendes tagok három egymástán következő évre terjedő kötelezettséggel lépnek be és tartoznak az évi járulékot havonként vagy negyedévenként előlegesen a pénztáros kezéhez lefizetni.

A tagsági járulék évi összege 12 (tizenkét) frtban állapítatik meg, fenntartatik azonban a közgyűlés joga, hogy ezen járulékhöz a felmerülő szükséghez képest — azonban mindig csak egy évre — pótlékokat is állapíthasson meg, úgy azonban, hogy a törzsjarulék és pótlék együttes összege évi 16 (tizenhat) frtot meg nem haladhat.

A ki évközben lép be, a tagsági járulékokat a belépési hó kezdetétől fizeti.

Az atletikai klub végleges megalakulása után belépő rendes tagok az évi járulékokon felül még 2 frt beiratási illetéket is fizetnek.

A beiratási illeték és az első havi vagy negyedévi járulék befizetése előtt a szakszerű működés a klub helyiségeiben meg nem kezdhető.

Azok, kik valamely különleges sport nem szakszerű művelését óhajtják az ezzel egybekötött külön kiadások viselésére kötelezettenek.

b) A pártoló tagok szintén három évre terjedő kötelezettséggel lépnek be és félévi részletekben előlegesen 6 (hat) frt évi járulékot fizetnek.

Az esedékesség napján be nem fizetett járulékok hátraléknak tekintetnek és ugy a rendes mint a pártoló tagoktól a Rimaszombathoz székely bíróság útján hajthatók be.

A pénztárba akár alapítványi tőke, akár lejárt tagsági járulék czimén befizetett összegek semmi czim alatt vissza nem követhetők.

Az időszámítás ugy a tagsági járulékok tekintetében, mint minden más viszonyokra nézve a közönséges naptári év szerint folyik.

19. §. Az atletikai klub ügyeintézői: a) a közgyűlés, b) a választmány, c) számvizsgáló bizottság, d) tisztségviselői kar.

25. §. Tisztségviselői kar. Az atletikai klub tisztségviselői: a) elnök, b) másodelnök, c) háznagy, d) jegyző, e) pénztáros, f) ügyész, g) körorvos.

Azt hisszük, hogy a közgyűlés, mint az alapszabály tervezet ismertetése, sokakat fog arra ösztönözni, hogy a testedző, lovagias, gallyer szellemet ápoló s fenntartó, társadalmi nagyjelentőségű egyesületbe belépjen.

Kivánjuk a legszebb sikert.

HIREK.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Tóth Lajos és Hurray Emil posta és távirtda gyakornokokat, posta és távirtda segéd tisztékké nevezte ki.

— **Megbízás.** A földművelésügyi m. kir. miniszter Miklósa Kálmán végzett gazdasz, veresköi lakost, Gömör-Kishont megye nagyrőcsei járására nézve az állandó gazdasági tudósítói teendőkkel megbízta.

— **Gömörmegyei díjoksegélyző egyesület közgyűlése.** A gömörmegyei díjok-segélyző egyesület f. hó 5-án, a városház tanácstermében Lukács Géza megyei tb. főjegyző elnök akadályoztatása folytán Rónay Gyula alelnök elnökléte alatt rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a tagok közül mintegy 24-en vettek részt. A közgyűlés első sorban köszönetet szavazott Lukács Géza elnök s Szentmiklóssy István azután azon buzgalmukért, hogy a megyei közgyűlés alkalmával az egyesületnek 34 alapít. tagot szereztek; majd elhatározta, hogy alapítókéjének gyarapítására egy hangversennyel összekötött táncmulatságot rendez február hó 1-én. A hangverseny, illetve mű-estély rendezésére egy hét tagu bizottságot küldött ki. A mű-estély programja véglegesen megállapítva még nincsen, azonban hisszük, hogy az kellő művelzetet fog nyújtani miért is ezen jótékony czélul mulatságra közönségünk figyelmét előre is felhívjuk. Különben a díjok-egyesület ügyére legközelebb még visszatérünk.

— **A nőegyesület jelmez-estélye.** Óriási az érdeklődés a nőegyesület f. hó 28-án tartandó jelmez-estélye iránt. Ugy itt helyben, mint az egész megyében, mintegy lelkesedéssel készülnek rá. A jelmezek készülnék, sokan helybeli kereskedőinknél, mások Pauker és Nagy pesti cégéknél rendelték meg, sőt még folyton tartanak a megrendelések, mit megkönnyít, hogy a czég feje jelenleg Rimaszombathoz idők pár napig a „Három Rózsa“-ban. A nőegyesület 900 meghívót küldött szét. Az előzmények után következett egy oly mulatságnak nézünk elébe, milyen még aligha volt Rimaszombathoz, melynek emlékeről még aztán sok idő múltán se fognak megfeledkezni. A meghívó szövege a következő: Meghívó. Rimaszombathoz és vidéke jótékony nőegyesülete árvaínak felségélyezésére Rimaszombathoz, 1893. évi január hó 28-án, a „Három Rózsa“ nagytermében zártkörű jelmez-estélyt rendez, melyre t. czimed és b. családját tisztelettel meghívja az egyesület nevében: Bornemisza Lászlóné elnök. Kern Adolfné, igazgató. Molnár Józsefné alelnök. Kezdeté este 9 órakor. Jegyek ára: Személyjegy 2 frt. Családjegy 5 frt. Rendező-bizottság: Bornemisza Elemér, Desseffy Árpád, Draskóczy László, Eperjessy József, Fáy Gyula, Feledy Ferencz, Frenyo Rezső, Gazda Pál Hanvay József, Hevessy Barna, Hevessy Péter, dr. Kalocsay Béla, dr. Kármán A. Ernő, Kathona Géza, dr. Kathona László, Kodó Károly, Kostyál Gyula, Löcherer Gyula, Madarassy Zoltán, Mariassy Gyula, Marton István, Nagy Elemér, Nagy Iván, Nehrer László, Nehrer Gyula, Nyáry László br., Pappszász Gyula, Papp László, Ragályi István, Radvánszky Kálmán, Rásky István, dr. Szabó Elemér, Szabó László, Szakall Ferencz ifj., Szakall Ferencz legifj., Szelezcky Árpád, Szelezcky Zoltán, Szeless Odón, Szentiványi Géza, Török Gyula, Vajda István, Vajda Pál, Vajda László, Vozáry Béla. — A karzati jegyek nagyrőszte le vannak foglalva, a ki azért még válnai akar, idyekezzék. nehogy hely nélkül maradjon.

— **Tornallyán tüzoltó-egylet Sylveszter estélyén mükedvelői előadással összekötött, jól sikerült mulatságot rendezett.** Murainak: „A ki mer az nyer“ czimű jelenetét adták elő: Antalfi Irma kisasszony és Balajthy József s különösen az előbbi kellemesen lepte meg a közönséget azzal a nem közönséges szinpadí ügyességgel melyet szerepében tanusított Kovács István czimbalom játéka is élénk tetszésben részesült s a Ujlakkay Imre és Lukács József által szavalt monologok a közönséget mindvégig derült hangulatban, tartották. Ejjfékor a táncsterem falán elhelyezett s papírból ügyesen elkészített telt hold melyen az 1892. évszámok voltak megvilágítva lassanként elsötétült s új világitásban jelent meg az 1893. évszám. Hogy az ifjuság az új év kezdetét méltóan megünnepelje, elkezdődött ezután a tánc melyben mintegy 25 pár vett részt s lankadatlan jókedvvel folyt a reggeli órákig. A jótékony czélra jelentékeny jövedelmet hozott mulatság létre jöttében legfőbb része van Záborszky Sándor és Lukács Józsefnek a tüzoltó egylet parancsnokainak.

— **Híd-betolás.** A m. kir. államvasutak Miskolc — füléki vonalán épült 50 méteres sajó híd vas szerkezetének betolása e hó 10-én a reggeli vonat átvonulása után leend.

— **Grassely Miklós** kurinczfőtanár részére, ki a hitelszövetkezetek ügyével is szokott fog-

lalkozni, hogy ismeretét a hitelszövetkezeteknek a rimaszécsi járásban leendő szervezése körül érvényesíthesse, Draskóczy László a fentebb miniszteriumtól e részben különös megbízást kérelmezett. Ha a megbízás megadatik a szak-képzett tanár a hitelszövetkezetek gyakorlati terén sok érdemet fog szerezhetni.

— **Érdekes vadászat.** Három s Aladár dussai földbirtokos már vagy egy hete, hogy nagyobb szabású külföldi vadászatra indult. Első útja a Quarnerói tenger öblében fekvő Veglia szigetére volt, hol az arra áthuzó sneffekre vadásztak. Innen a Hercegovina bércezes vidékére rándultak át, hogy az ősi erdők kormos lakóit, a medvéket riasszák fel nyugalmokból. Majd ismét visszatértek a Dalmát partvidékre, hol hajóra szállva a szép Korfusziszigetere hajóztak. Korfuban a vadászat a tengerparti madárvilágra folyik. Társas életünk kedvelt alakja bizonyára érdekes vadászhistóriákat és még érdekesebb vadászszákmányokat fog magával hozni.

— **„A Gömörmegyei Ifjusági bál“** megtartása nyomban a Sylveszter estély után f. évi január hó 1-én elhatározott dologgá lett, s a rendező bizottság teljes megalakulása napirenden van. A mulatság megtartása a „Három Rózsa“ nagytermében február hó 11-ikére határozottatott, s a bált követni fogja másnap ugyanott a hagyományos thea estély. A rendezőség végleges megalakulása 12-ikére meglesz.

— **Az alakuló izr. nőegylet** alapjára Engel Adolf helybeli kereskedő személyzete 3 frtot küldött be Sveiczer Dávidné elnöknőhöz, ki is ezért e helyen mond köszönetet.

— **Mükedvelői előadás** volt Tiszolczon decz. 31-én. Előadták „A városteremben“ és „A ngolosan“ czimű két vígjátékot. Mint tudósítónk írja — az előadás és az azt követő mulatság ugy erkölcsi, mint anyagi tekintetben jól sikerült, daczára annak, hogy azok, kik ezen exponált helyen a magyarság érdekében fejtették ki a mozgalmat e nem mindennapi czél szolgáló mulatság érdekében, erős ellenzékre találtak egyesek áldatlan törekvésében, kik a mulatság megrontása czéljából éppen a magyar eszme ellenében ugyanekkor thea-estélyt rendeztek.

— **Kurinczi gazdasági iskolában** különféle fajbaromfi eladó Plymouthok, Lauxhanok, Peckingi-kacsák, száma vagy 150 drb; kaphatók továbbá ugyanott fajtenyésztésre szolgáló York-Schier kan- és kocza malczok. A példányok megtekinthetők a gazdasági intézetben bármikor.

— **Szódaviz liferans-jelölt.** Hogy nem mese, de valóság, hogy ilyen czim is van már — mutatja az a vizitkártya, melyen a következők olvashatók: Boldog új évet kíván Seitz Ármiszódaviz liferans-jelölt.

— **Táncmulatság Nyústyán.** A nyústyai kereskedő és iparos ifjuság Nyústyán f. hó 1-én táncmulatságot rendezett, mely fesztelen jó kedvvel egész a hajnali óráig tartott. A mulatság tiszta jövedelméből 11 frt 80 kr. a Baross szobor alap javára átadott. Felülfizettek: Lichtenstern Jakab 2 frt 40 kr., Groszberger 40 kr., Warga János 40 kr., Prunyi Vilmos 40 kr., Goldschmiedt Armin 40 kr., Krejcsi József 40 kr., Fischer Armin 40 kr., Molcsáni N. 40 kr., Perczén 20 kr., Gottlieb Gábor 40 kr., Gallenhajm L. 40 kr., Pesek N. 1 frt, Pavlovics János 40 kr., Vasvári N. 40 kr., Brinik József 40 kr.,

— **Meghívó.** A likéri tiszti kaszinó 1893. évi január hó 21-én az „Elemezési Intézet“ dísztermében sajtó könyvtára javára zártkörű táncvigalmat rendez, melyre t. cz. és családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Aronffy Ernő, b. b. elnök. Somogy Lajos, b. b. pénztárnok. Dr. Bleyer Leo, Hagen Alfréd, Huszár Imre, Kolbenhayer József, Adamszky Géza, Molitorisz Zoltán, Porubszky Imre, Rósch Frigyes, dr. Saller Károly, Szontagh Pál, Svehla Lajos, b. b. tagok. Belépti-díj: Személy-jegy 2 frt. Családjegy 4 frt. Jegyek előre válthatók Somogy Lajos urnál. Felülfizetések köszönettel fogadottnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. A vendégek elhelyezéséről a rendezőség készséggel gondoskodik, ha ez irányban megkerestetik.

— **Simoniban** és Darnyán a vörheny napról-napra szedi az apró gyermekek közt áldozatait.

Hirdetmény.

A Bánréve—tornallyai országot mentén, Abafalu határában lévő „Vigyorgó“ nevezetű korcsma épület, állás és istállóval, valamint 1836 □ ölet tévő föld területtel szabad kézből örök áron eladandó. Bővebb értesülés szerezhető T. Szakall János gazdasági intéző urnál Abafalán.

Pályázat.

A kokovai v. urbéresek és közbirtokosság erdőbirtokánál üresedésben lévő erdő-őri állomásra pályázat hirdettetik.

Pályázók felhivatnak, hogy az 1879-ik évi XXXI. t. cz. 37. §. által követelt szak-képzettségüket, erős és ép testalkatukat, jó látó, halló és beszélő képességüket, megyei főorvos, vagy városi, járási orvos által kiállított bizonyítvánnyal, életkoruk és illetőségüket anyakönyvi-kivonattal, a magyar nyelvnek szó- és írásban, a tót nyelvnek szóban való tökéletes birását igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket február hó 2-ig adják be.

Ezen erdő-őri állás javadalmazása:

1. Évenként 180 frt havi részletekben.
2. Lakás természetben.
3. 16 méter tűzifa természetben.
4. 2 drb marha és 4 drb sertés számára legelő.
5. Az erdei kártételek $\frac{1}{3}$ -ad része.

A megválasztandó erdő-őr hőteles helyét azonnal elfoglalni.

M. kir. erdőgondnokság Nyustyán, 1893. év január hó 1-én.

Somogy Lajos,
m. k. erdőész.

Birtok-eladás.

Gömörmegyében közvetlen a vasut mellett s vasuti megálló helyen, fél-fél órányira két nagyobb vasuti állomástól, szép és kényelmes, teljesen jó karban lévő **uri lakkal** és szintén egész jó karban levő gazdasági épületekkel ellátott 346 és $\frac{1}{100}$ -ad osztályozott holdat tevő szántó föld és rétből álló ingatlan birtok, egy 1300 \square -öl területű téglaverő hely, 3 kapás szőlő, közbirtokossági kocsma-épületnek $\frac{1}{8}$ -ad része, szabad kézből eladó.

Ezzel kapcsolatosan, vagy anélkül is szintén eladandó, Borsodmegyébe kebeleztet Disznósd község határában lévő 573, 1200 \square -öles hold erdő is.

Bővebb fevilágosítást ad **Lukács Béla** Kövecsesen és **Kovács Miklós** ügyvéd Tornallyán (mindkettő Gömörmegye.) 3—3

SZÁLLODAI HIRDETÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű városi és vidéki közönséget értesíteni, miszerint a

HÁROM RÓZSA

ezimű első rangú szállodát bérbe vettem és 1893. évi január elsejétől fogva

SAJÁT PINCZÉM magyar borait

és összes italaimat mérem.

Jó magyar izlésű konyhát tartok, ugyesintén szobáim berendezését a mai kor igényeinek megfelelőleg átalakítottam.

Figyelmes és pontos kiszolgálátról gondoskodtam, amiért is a n. é. helyi és vidéki közönség becses pártfogásáért esedezem.

Kelt Rimaszombat, 1892. decz. 28.

Mély tisztelettel:

GAZSA SAMU,

2—3

vendéglős.

TRUBINT LUKÁCS

szijgyártó Rimaszombatban.

ÁR J E G Y Z É K KÉT LÓRA:

Egész fekete szijistrángu hám 2-szer varrott	55 frt	Fél ezüstplattos hám Jukker	90 frt
Egész fekete szijistrángu hám 4-szer varrott	68 frt	Minden esat ezüst plattos	120 frt
Fél rezes hám szijistránggal 2-szer varrott	70 frt	Angol Kumet tél ezüst hám	120 frt
Minden esat réz	70 frt	Minden esat ezüst plattos	220 frt
Fél pakfonos szijistrángi hám	70 frt	Fekete kulesu kötélistrángu ígás hám, kantár, gyeplő, nyaklóval	28 frt
Minden esat pakfon	80 frt	2 lóra angol bőr, sárga francia gyeplő lapos	18 frt
Fél nickl kulesu hám, 4-szer varrott	80 frt	Gömbölyüre varrott	25 frt
Minden esat nickl	90 frt	Angol nyereg teljesen felszerelve	38 frt

Ostornyelek 50 krtól kezdve 5 frtíg kaphatók. Mindenféle lópokróczokat tartok raktáron.

Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen megküldetik.

2—3

Trubnit Lukács.

ENGEL ADOLF

divatárúháza

RIMASZOMBAT, FÓTÉR 13. SZ.

A farsangi idényre!

Raktáramat a helyben már előkészületben levő jelmez-estély és táncvigalmakhoz alkalmazkodva, a legújabb divatárúkkal u. m. Crepe, Voile de Lain, Mou seline d'l Inde, Atlasz, Satin, különféle selyem szövetek: Satén de Lyon, Satén Mervelleux, Broetát, Pongee, selyem foulard, valamint még számos e helyen elő nem sorolható selyem Gazé szövetek, himzések és csipkék kel dusan felszerelt, melyek szíves megtekintésére van szerencsém a n. é. közönséget tiszteletteljesen meghívni.

Ez alkalommal tudatom egyszersmind a n. é. városi közönséggel, hogy kereskedésemben az eddig berendezett mintakészletet, mely körül igen gyakran történtek visszavételek, 1893. január 1-től teljesen felosztatom, ennél fogva tölem helybeliek kivétel nélkül házhöz mintákat nem kapnak.

Amidőn elhatározásomat ez uton juttatom a n. é. városi közönség szíves tudomására, kérem komoly jellegénél fogva figyelemmel kíséreni, nehogy egy, vagy másrésztől neheztelésre szolgáltatassak okot akkor, amikor valaki mintagyűjteményt kér és visszautasítottatik.

VIDÉKRE MINTÁKAT BÉRMENTVE KÜLDÖK.

A n. é. közönséget újdonságaim megtekintésére ismételve felhívom, és maradok azon kérelemmel, hogy b. bizalmukkal továbbra is kitüntetni szíveskedjenek.

Kiváló tisztelettel

ENGEL ADOLF,

divatkereskedő

Rimaszombat, fótér 13.

2—3

A hitelszövetkezés eszméjéhez.

Megyénkben is megkezdte hódító útját a szövetkezés eszméje, mint látjuk e b. lapok legutóbbi számában, most Jánosiban egyengetik a szövetkezés útját. Sőt többet tesznek, mert egy egészen új alapon akarják a szövetkezetet létrehozni. Megyénk egyik kitünő jogásza, ki alaposan érti és érzi a nép bajait, vágyait, szükségait, Molnár József állott az ügy élén s fölvette a szövetkezéseszméit, rövid általános vonásokban. És míg a pestmegyei szövetkezetek a megye fenntartása alatt állanak, attól anyagi segélyvel támogattnak; addig itt Molnár József a rimaszombati takarékpénztár támogatását ajánlotta föl, melylyel az egyes szövetkezetek szoros összeköttetésben lennének. Egészen helyes, csak hogy ne feledjük a két intézmény közti óriási különbséget, a célt illetőleg. Mert a takarékpénztárak csak a tőke céljait igyekeznek szolgálni, mert ott az összekötő kapocs az osztalék, tehát önző cél, míg a szövetkezetek a munkások, kisbirtokosok javára vannak s egyedüli haszna a legtöbb esetben csak az erkölcsi eredmény, mely pedig nem annyira csábító eleinte, mint a dús osztalék. Ha a takarékpénztár képes az eddigi rideg bank-szellemétől nemesebb feladatra vállalkozni, olcsóbb kamatlábú hitelnyújtás által, melyet legfőképpen 5%-ban határoznának s adná rendelkezésére az egyes szövetkezeteknek, akkor nem csak morális intézménynévé tenné magát, hanem egyúttal a nép közt alakuló pénzesatornáknak ágait is magához vezetné. Másik fő előnye lenne pedig ez összeköttetésnek az, hogy a pénzkezelés, könyvvitel stb. aprólékos, de mégis fontos ügyvitel fölött igazi szakértelem adna a vezető fonalat.

Nagy érdeklődéssel várják egyes községek az új alapszabályt, melyet Molnár ügyvéd úr vállalt magára, hogy népszerűbb alakban ki fogja dolgozni. Hát hiszen nem is kellett ahhoz ol. szorosan ragaszkodniok az egyes szövetkezeteknek eddig sem, mert ott Pestmegyében is meg volt engedve, hogy azt saját helyzetükhöz alakíthassák, idomíthassák át az egyes szövetkezetek. A fő lényeg benne a vagyonkezelés mikéntje. Az irányelvek: takarékosaságra szoktatás, olcsó, gyors hitel, olcsó bevásárlási forrás, tömeges eladás s az ezekből folyó vagyonosodás, összetartási érzet fejlődése, megelőlegezettség. A mikéntet szerettem volna én ott e gyűlési referatában olvasni! Hogyan és mily alapon? Mily üzletre szel? Heti, vagy havi befizetéssel? Mennyi időre alakulva? (Ez a részleges keresztüvitel dotga, a mi később jön. Szerk.)

Ösmerek itt Gömörben egy hitelszövetkezetet, mely mind e czelokat föllelte kicsiben, 10 evre alakult „Takarékosasági egyesület“ czimvel, 10 főt üzletre szel 50 hónap alatt havi 20 kr. díj befizetése mellett, mert a hetifizetés igen zaklatónak bizonyult, az ügyvitelt nehezítette. Most 14 havi formálása után e szövetkezet 840 főt összeget rakott össze, 50 hónap alatt be lesz fizetve az összes üzletre szel. Megkezdheti szélesebb alapon minden irányban hivatását. Megtanulják ez 50 hónap alatt a kis összegekkel a kezelést, ügyvitelt aaposan. Esetleges tévedések semmi nagy kárral nem járnak. Aztán ez 50 hónap alatt nyert csekély összes kamat mint a tartóéktőke alapítására van számván, melyből a törvényes czéjlegzési költségek is annak idején fedezendők lesznek, a mely pedig úgy 100 főt körüli összeget tesz.

Szerintem kívánatos, hogy az esetleges veszteségek az új szövetkezeteket már csirájában el ne fojtsák, el ne kedvetlenítsék, hát csak a saját befizetési összegükre s annak értékéig terjeszkednének ki a szövetkezetek. Csak ha a kezelésbe, aztán a befizetésbe már belészoktak, azt megkedvelték, akkor lenne helyén való a pénztári segély igénybe vétele. Elvem: „Lassan járj, tovább érsz.“

Gömör-Simoni, 1893. január 3.

Ceizy Miklós.

A martonfalvai ev. ref. egyház 1892-ik évi életéből

vagy:

Mire képes egy kis egyházközség, buzgósággal, kitartással?

Ha jártál Gömörmegyének Rimavölgyén nyájas olvasó! a Rimaszombattól Rimaszécsnek vivő országot mentén, a „dobrai“ fensíkről leereszkedőleg, midőn az ut már épen a völgybe lép, láthatál ott néhány egyszerű falusi lakot, s a lakások közötti szabad téren egy kiemelkedő épületet. Az a néhány ház Martonfalvának a dombra épített része, az a kiemelkedő épület a mártónfalusi ev. ref. egyházközség temploma. Azt gondolhattad, — ha az ut mellett álló községet jelző táblára nem tekintettél, — hogy ez

valami tanya, Az a néhány ház eselédek lakása, a kiemelkedő épület pedig valami magtárféle. Mert — közbe legyen mondva — nem is valami nagy disszel s építészeti czifrázatokkal építették azt a mult század végén 1793-94-ben. A hogy telt. Az 1790-1-ik évi szabad vallásygyakorlatot biztosító törvények meghozatala után, az itt lakó ev. ref. néhány család is megakartta mutatni vallása iránti buzgó szerelmét s erejéhez mérten templomot csak építettett — vallásának szelleme egy is inkább a lélek építését követelvé — toronyra nem telt akkor. Fájt is az mindig az atyafiaknak. Apáról fiura szállt a torony építés vágya. Hiába! a lélek kész volt, de a test erőtelen, vagy közszólás szerint mondva — nem volt pénz toronyépítésre. A mit az egyházközség tagjai maguktól megvonva az egyháznak adtak; a mit az előjáróság nagy takarékosasággal összegyűjtött; az mindig nélkülözhetetlen szükségekre ment el. Gondolni is merészség volt, hogy az a 60 házból lakó 200-220 lélekből álló kis egyház, nagyobbbrészt két keze munkájára utalt nép, nagyobb mérvű önkéntes ajánlat, vagy épen kivetés útján ezreket hozhasson össze toronyépítésre. De hát sokra képes kevés mégis, közakarattal, lelkesedéssel, kitartással.

Úgy január közepe táján egyszer csak beállt Czeglédi János gondnok az influenzában szenvedő lelkészhez azzal a kérdéssel:

„Tudja-e Tiszteletes ur mit beszélnek a faluban?“

„Hogy tudnám én — felel a lelkész — kivált mostani beteges állapotomban, a mikor nem is találkozom nem, beszélnek senkivel.“

„Hát azt mondja mindenki, — feleltatá tovább a gondnok — hogy Tiszteletes ur már épitett iskolát a tanítónak, esüirt, mellék épületeket magának, de nekünk csak nem akar toronyt építtetni, pedig arra volna vágya az egész falunak, és most midőn a megrepedetett templomot különben is javítani kell, egyúttal fel lehetne építeni a toronyt is. Fel is épülne az, csak Tiszteletes ur akarja.“

„Világosítsa fel azokat gondnok ur — felelt a lelkész — a kik így beszélnek, hogy az iskolai új épület nem csupán a tanító kényelmére, de inkább a falu díszére, és az iskolás növendékek szükségletére épült; azokra a mellék épületekre pedig mulhatatlanai szükség volt. Különben ha toronyt akarnak minden áron építeni; ám legyen; csak hogy meggondolták-e a mit az irás is mond: „Aki toronyt akar építeni, számíljja meg pénzét.“ „Csak azután megis nyissa minden toronyra vágyó az erszényét s el legyen készülvé a közmunkára is. Egyébiránt ezt megelégedjék a presbyterialis ülésben.“

S a presbyterium Január 17-én összeült, és miként a gondnok, úgy ennek minden tagja, a torony építés mellett nyilatkozott s a népgyűlés mielőbbi összehívását sürgette ez ügy eldöntésére.

A népgyűlés is összejött csakhamar. Nem volt az egyházközségben egy tag sem, ki visszaríadt volna a köz építkezéstől, az önkéntes ajánlattól, a szekeres és gyalog munka tételtől.

S ki hinné? A január 20-án elhatározott építkezéshez, a hónap utólján már kezdtek hordani a téglát. Február elején az építési terv beadására szólítván fel Fejes László putnoki ácsmestert. Terve köztetszésben részesült, az egyesség vele megkötöttet, a szükséges épület anyagok megrendeltettek, hamarosan összehordattak, úgy: hogy midőn az egyházi felsőség építetési engedélye megérkezett; a megrepedetett templom-fal azonnal ledöntetett s az alapfalak kiásása után a torony alapköve már április 19-én a nagy Isten nevének segítségü hívása mellett letéttet. Nagy volt az öröm már ekkor is a kis egyházközségben. Kik eddig nem hitték még teljesen s késlekedtek az ajánlat-tételben; igyekeztek most, egymást megelőzni akarva az adakozásban. Volt olyan eseléd is a ki szolgálati bérenek tizedét hozta ajándékol.

Nem telt bele két hónap s a 13 méter magas toronfalat Vincze János köműves mester, mártónfalvi lakos, egyházunk tagja; a 10 méter magas tetőt Fejes László putnoki ácsmester építési vállalkozó már bemutathatták. S mikor május 29-én Czeglédi János és neje Czikó Julianna adományozta toronyjelvények: gomb, kakas és csillag feltételére került a sor s annyi nép sereglett egybe közel és távolból, a mennyit községünk együtt, a maga körében alig ha látott valaha: a mi gyülekezetünk öröme még nagyobb lett. Augusztus 28-ára már az építkezés teljesen be volt fájzve s hálaadó isteni tisztelettel áldozhattunk a kegyelmes Istennek, ki az ő maroknyi népét megsegítette.

Hogy a megbízott mesterek, mennyiben feleltek meg kötelességüknek és a várakozásnak: a mi teljes megelégedésünk, nyilvánosságra hozatala mellett azt mondjuk: „Jér és lás.“

„Oly csinosan épített torony most nincs a környéken.“

— Ez az én népem itélete s büszkesége.

És miből telt ez ki? Önértettel mondhatjuk; hogy ez — Varga Antal bátkai lelkész, Csizi Mik és simoni tanító, Boros István rimaszécsi molnár urak szives adományán, s hol szekértégla fuvar segítség kellett, melyet belényi lakosok voltak szivesek megtenni, s a melyekért a nyilvánosság előtt is hálás köszönetünket nyilváníttuk — az a kis egyház buzgóságából állott elő. Pedig nem épen csekélység az; mivel a lezárt gondnoki számadás a torony építésre 2721 főt 67 kr. az egész évben pedig 3208 főt 47 kr. kiadást mutat ki.

Elsimerés érte az építő mestereknek s az épített egyháznak! Áldás a munkára, Isten áldása a egyház tagokra! „Vajha ezen buzgóság ily mértékben nyilvánulna a szűk és roskadozó parochia felépítésénél is.“

Seres József,
ev. ref. lelkész.

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Jolsva város területén az újví üdvözlöteket részint a közmívelődési egyesület, részint a helybeli nőegylet javára a következők váltották meg:

Bazilidesz Gusztáv és családja 1 főt Remenyik Károly 50 kr., Habány József 40 kr., Podhradzky András 50., Müller Lajos 20 kr., Piacsek Rezső 30 kr., Baltazás Antal 50 kr., Remenyik Ede 50 kr., Czibur Imre 50 kr., Czibur Emil 30 kr., Glósz Lászlóné 30 kr., Rudnay Lajos 20 kr., Kirchmayer Gusztáv 20 kr., Zajacz Károly 20 kr., Tavassy Albert 10 kr., Muránszky Károly 20 kr., Stitniczky Mihály 20 kr., id. Minálik János 20 kr., Czirbesz Sámuel 20 kr., Tomes Lajos 10 kr., Polcz József 30 kr., Reiner János 30 kr., Rudnay Károly 30 kr., Kuna Aur 1 és neje 1 főt, Jurin Samu 30 kr., Juróczky Berta an 30 kr., Hensch Géza 50 kr., Neogrady Lajos 30 kr. összesen 9 főt 90 kr.

Jolsván 1893. évi január 2-án

tisztelettel

Habány József
v. jegyző.

Csarnok.

I . . . hez.

Elmegyek én majd Sz-ba
Beszégetni te veled,
Egyetlen szép reménységem
Szivemben van a képed,
Elda olom az én nótam,
Elmondom bús énekem,
Elsírom hogy nálad nélkül
Szomorú az életem.

B. Hasberg Juliska.

A kastély kisasszonya.

A fák már kezdtek hajtani rügyeit. A gyöngyvirág ott mosolygott a kert apró bokrai között s a zöldülni kezdő bokor kedvesen hajtogatá ágait. A fecskék örömmel repdesték körül a kastély neszt. Örültek a napsugarak, mely kedves melegt árasztva szórta sugarait a tiszta égről. A vén kastély alatt levő vadszőlő indái újra megkezdették munkájukat. Kapaszkodnak kicsiny kacsoékkal fölfelé. A t'voli malom kereké is vigan zakatol. Zakatozásába náha-néha behallatszik a patak partján lévő nyáj vezérének csengője, mint ünnepies kórusba egy-egy élénkebb hang. Néha a távoli berekből kukukk szót is lehet hallani, mit alig hallanak meg a réten futkosó gyermekek, rögtön odakiáltják: kukukk hány esztendeig élek még? Az ég is olyan mosolygó, mint egy édesen anyjáról álmodott gyermek arca, olyan szelid, mint egy ártatlan virág. Csak egy-egy kicsiny felhő látszik, de ez is csak rövid ideig; sietve tovább száll szellő szárnyakon, mintha félté, hogy megrontja az ég ünnepies, vig arcát. A vén kastély kertjében újra felsarjad a fű a virágos ágyak szélén. Ott áll az üveg ház nagy ablakábláival betakarva szalmataróval félig; ideje volna már fölfedni egészen, hiszen tavasz van.

A nagy kastély környéke ki van halva egészen. A nagy, magas ablakáblák mereven bámulnak a kertbe, mintha ők is bámulni a kert nagy pusztaságát. Hiszen valamikor már ilyenkor száz kéz sürgött, forgott a kertben.

A nagyságos urat is látta már ilyenkor egész családjával lent a kertben a nagy ablak. A kisasszony fehér kötényvel, kicsiny ásóval a kezében ott járt, s ásott is. A nagyságos asszony le-lehajlott, hogy egy mult évről elkésett csirát kiszabadítson a fű közül. Az öreg nagyságos ur az almáfat dícsérte minduntalan, hogy nagyszerű termés lesz. Szinte megtudta mon a ni,

hogy hánnyal több virág, bimbó van a fán, mint a mint évben.

A nagy kastély hatalmas homlokzatáról egy hosszú darabot szakított le a hóviz; olyan komor színezetet adott ez neki. A lehulló falrész éppen egy fecske fészket ütött le. Bizonyára elpusztult szegény fecske család. Igen elpusztult.

Nagyon csendes most a kastély! Hej pedig valamikor nem is régen, olyan zajos volt, amilyen csendes most. Fényes fogatok jártak, keltek, robogtak be a büszke kapu alatt, mely fölött ott díszlett a család címere, az oroslán hatalmas bardot tartva hét eszesen állva. Gazdag urak magasan hordott fejjel, mosolygó arczu asszonyok járták végig a termeket, homán az ösők képe komoran nézett le. Büszkén jártak, keitek a kert árnyas fái alatt nevetgélve, rá se hallgattak a csalógány bus énekére, az erdőben párját siró gerlicze zokogására. Versenyt fogdoszták arany hálókka a tó picziny halait és tépték a bokor rózsáit.

Legvigabb volt köztük a kastély kisasszonya. Hogyne, hiszen ő volt a nap, ki körül forgott a világ. Az udvarlók fényes serege, a hódolók alázatos bókjai, mind ott heverték előtte s ő büszkén nézett le rájuk néha-néha. Hideg volt, mint a márvány és szöb, mint Phidias szobra. Talán szíve sem volt? Dehogyan nem, csak nem akarta mutatni. Szeretett, szeretett, úgy, mint a magas földi halandók szoktak: lángoló és még sem igazán. Szeretett, mert kellett szeretnie. Az öreg úr mintha tudta volna, hogy ő is halandó, sietette az összekelést. Elkésett, nem jól számított. Hamarabb kiadta a méces, (talán a lámpa? a gazdagoknál) mint a hogy gondolta volna. Egy délután szépen elaludt székében.

A hosszú, szép arany láncot, a sok drága gyűrűt el temették vele. Be kár volt! Jobb lett volna eladni s azt a virágos kertet ott a kastély előtt megvenni, legalább azt!

Az ősi képek nagyot bámultak, mikor ott a falon fekete fátollal vonták be a keretet, de még jobban bámultak, mikor a töménytelen gyűrűt meglátták. Mire való ez? Talán újabb mulatság készül? Igen újabb mulatság!

Harmad napra, hogy az öreg urat kivitték a csendes pihenőre, jött a sok vendég nézni, hogy mi maradt, mennyit érhet a birtok? Megbecsülték, megbeszélték. Az ősi képek hallották a beszélgetést, most már megtudták, hogy mi történt. Az öreg nagyságos asszony mindent rájuk hagyott. Csináljanak amit akarnak. El is végeztek azok szépen. A tengernyi sok szép földet, miből minden tenyérnyi egy aranyat ér, elkötvettyélték. Ki hitte volna, ki hitte volna?! Mondogatták, kik nem akarták elhinni, de többet nem tettek. Emnyi is elég volt tőlük. — A sok szép fogat elmaradt mind.

A kastély kisasszonya az ablaknál állott, homán le lehetett látni a nagy síkra. A meddig a szem csak elláthatott, egy héttel az előtt még mind az övé volt. S most? Fel van hasogatva darabokra, láncokkal járnak ott mindennapi emberek. Még a szél is ellene van. Épen hozzá hozza a dolpergést: „először másodszer...” Tehát mégis igaz, hogy szegény lesz! Kellemetlen érzés fogta el. Hiszen a szép álmoknak vége van. Vége mindennek! Miért is az ő apja halt meg. Sehogyse tudja felfogni. Mért nem egy szegény parasztné, hiszen annak nem kell fényesen élni! Bosszusan veregette az ablak táblákat. Ledobta magát a nagy karos székbe s elkezdte tépni

az aranyos rojtokat mind hiába. A bosszúság nem múlik, az öreg ur fel nem kel, hogy elűzze a hitelezőket.

Most látta csak, mily magasan állott, s hogy milyen mélyen szállott alá. Még egy reménye volt. Hátha az, akit csak kényszerítve szeretett eljön s... itt újra büszkén emelte fel fejét; megint magasan fog állani, minden a régi lesz, most talán igazán is tudná szeretni. Csalódott! Nem tudta, hogy más is tud úgy szeretni, mint ő: gazdagsággal, nagy nevet.

Nap napután mit. A vén nap egyenlően kelt fel aranyos kocsijával a nagy hegy megül s egyenlően szórta sugarát, úgy mint előbb le a komor kastély ablakán át az üres termekbe, egyenlően nyugodott le, csak néha volt vörösebb az ég mint máskor. A nap nem tud semmit. Mindig jó kedve van.

A kastély megint kihaltabb lett. Nagyon csendes volt és szomorú. A hova sokat temetnek az a hely szomorú, de az is, a honnan sokat temetnek. — A nagyságos asszony meghalt. Megtörte a bánat, megölte a szegény. A kisasszony maga maradt.

Nagyon unalmas volt az idő. Senki semmi nem volt, mi őt gyönyörködtesse. Végig ment néha a termeken. Meg-megállott egyik őse képénél; egy merözona harezos alakja előtt, ki hatalmas buzogányt tartott kezében, egy fiatal ábrándos arczu ifjú előtt, ki fényes páncélba volt öltözve, egy-egy tisztas arczu asszonyság előtt. Hozzójok kíváncskozott. Néha oda állott a tükör elébe. Nagyon nagyon megviselte az idő. Két széles ránc a homlokán; a szem tüze kialudva.

Az idő haladt. A tavasz, a nyár tarka virággal, mosolygó nappjával elmult. Jött az ősz. A fecskék elmentek. A kert még pusztább lett. A bokor csupasz maradt, csak a patak zörgése hallatszott fel a völgyből s a malom zakatolása egyhanguan, némán.

A szél bele kapaszkodott a kastély ablakába, mintha ő is beocsátást kérne s jussot a nagy termektől. A kisasszony néha lement a kertbe, mikor a hold feljött. El nézegette a tó csillogó tükörét. Nem jobb, volna-e ott a tó fenekén. Egy-egy arany pikkelyes csapta fel magát, egy-egy száraz róza uszkált a tón és száraz levelek. Nem volt nyugta. Idegesen járkált fel s alá a pusztá sötányokon. Az eget apró fehér felhők borították, talán ma van az utolsó őszi nap. Lassan, vontatottan ment, mint egy árny, a kastély felé. Hideg szél fújt, összebb fogta kendőjét. Kinyitotta a kastély nagy ajtaját. Bement, csak jönné már a tél. Csak jönné a nyugalom, a béke, a csend! A kastély kisasszonya, mint egy élő bánat jár a sötét termekben. Kün meghal az élet, megfagy a természet, de ő — ő nem tud meghalni; — a csend, a béke csak nem jó. Szíve — mely az előtt márvány volt — ma érez, de a mit érez, az sötét kín és élő fájdalom.

Törvénykezés

A ludak regéje. Milyen iny esikklandó és étvágy gerjesztő, mikor az ebédnél ül az ember, a nagy táll körül járva az asztalnál, szép pirosra sülvé kandikál kifelé a ludczomb. Szinte hálával telik el az ember a nehézkes s oktalan állatok iránt, melyek lombán szelik a patak vizét. De még is érdemlik halánkat a kellemes benyomásért, melyet ránk gyakorolnak, ha nem tudnánk róluk az ember, hogy a történelem, mily vitézi

tettet jegyzett fel róluk, mikor Rómát megmen-tették s az örök város megszabadult a barbár gallusok vandal pusztítása elől. A rómaiak hálások is voltak a libák iránt, mert rögtön szent madaraik közé vették fel őket. S méltán megérdemelték a nagy tiszteletet, midőn oly kiváló szolgálatot tettek. Nemzedékről-nemzedékre szállt a kultusz, megőrizte a hagyomány s a szokás szentesítette. Annak tulajdonítom, hogy úgy a városban, mint a falun oly nagy előszeretettel viseltetnek a libák iránt. Baracznán is különösen két család tűnt ki a libák ápolása és gondozásával, úgy annyira, hogy még az őrzésüket sem bizta idegen kézre, hanem saját „libáikkal” őriztette ludjaikat. Egy napon a közös legelőre hajtották a két kis leány a ludakat.

A Petroczi Mariskája látván, hogy a ludak nagyon kevéssel beérik ugyan, de azért mégis kevése az, a mit a patakmenti rét apró füveiből eszegetve megehetnek, saját piczi kezeckéivel szedegetett a számukra a közelben fekvő szántáson „eserbókát”, a libák kedves elejét, öröm répesve jöttek kis örzőjükhöz a libák s hangos „gágát” kiáltásukkal köszönték meg a gyengéd figyelmet. A kis Sulyok Juliska nem tudom lanyhaságból-e, vagy talán másra gondolva, mint a libákra, az övéi részére nem hozott „drága eledelt”. Libái e miatt elfordultak tőle és Mariska felé közeledve, ők is akartak részesülni az „ő keze szedéséből”. Mariska azonban nem akarta a saját libái rovására Juliska libáit enni hagyni, s oly mozdulatot tett, melyre Juliska libái a szél rózsá minden irányában szét-szaladtak. Erre Juliska is feleszmélt s azt hitte, hogy „lett itt ludjainak kora veszte”, elkezdte a sirást. Erre a szomszéd földön édes mama hallván „kis libácskájának” pityergését, Petroczi Mariskát úgy hátra és orra hagyta, hogy a színhelyről kocsin kellett hazaszállítani. Petroczi Mariskának az édes atya azonban a kocsikázást kényszerített luxusnak ismerte fel s azért a helybeli kir. törvényszéknél keresett orvossgót a kocsizási hajlam ilyenm felköltése ellen.

A kir. törvényszék a végtárgyalás folyamán az orvosi láttelelet és a tanúk vallomása alapján nagyon is beigazoltak látta, hogy a kis Petroczi Mariska a vérvesztés és elajulás kimaradása esetén saját lábain is eltudott volna menni libái után az apai házba s ezért Sulyok Mariskát egy havi fogházra marasztalta.

Azokban a mama ennek alapján ingadozni látta a libák iránti kultust s azért elhatározta hogy azt nem hagyja megingatni miért is az ítélet ellen felebbezett.

Cser eladás nagyban.

A keleméri határban, közel a bányarévi vasuti állomáshoz, első osztályú minőségű

C S E R

552 magyar hold erdei területen eladó.

Bővebb felvilágosítást ad özv. Diószeghy Zsigmondné Kelemérben.

LÖFKOVICS LIPÓT

DIVATÁRUHÁZA

Rimaszombatban.

BÁLI IDÉNYRE

ajánlja dusan felszerelt raktárát

- báli belépők,
- báli keztyűk,
- báli legyezők,
- báli fejdíszek és virágok,
- Férfi báli ingek,
- báli nyakkendők,
- báli lakk- és selyemcipők,
- illatszerek és jelvények.

Téli áruraktárát 30%-ra leszállított árak mellett, ú. m.: muffok, sapkák, keztyűk, harisnyák, Jäger ingek és nadrágok, női- és gyermekkabátok, felöltők és köpenyek, Boák gallérok.

REISZ JÓZSEF

női- és férfi divatáru raktára

Rimaszombatban

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy raktáramat a

farsangi idényre

mindenféle báli czikkével felszereltem, ugymint: Crepek Voile de len és Mislin, Atlas Satin különféle színben, továbbá mindenféle báli belépők, legyezők legújabb kivitelben, virág garnitúrák, fejdíszek virágokból összeállítva

Ujdonságok fejdíszekben, Sarf-fele brillant Diademok, diszhajtók, brochok és karpereczek.

Továbbá nagy választékban ujdonságok valódi francia modell után: bluzok, Jabok minden színben és kivitelben. Keztyűk, báli zsebkendők, selyem és battistból.

Továbbá figyelmeztetem a n. é. közönséget, hogy

minden téli árut

saját áron alól az idő előhaladottsága miatt beszerezhetik.

A n. é. közönség becses pártfogását kikérve, maradtam teljes tisztelettel **Reisz József.**